

לקט ידיעות – מאי 2019

מנחלת התכנית: [אליים \(מילי\) עו"ד פנינה שרביט ברנד](#)

רכז התכנית: [עו"ד אורי בארי](#)

צוות המחקר: ספי בקר, קרן גוטמן, עינב דחן, אבישג טל, עמוס עצמון ודאלי שרגיי

◆ ידיעות מתוך ישראל

◆ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

◆ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

פסיקה

בג"ץ קיבל עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הביטחון שלא לאפשר לפלסטינים תושבי איו"ש להיכנס לישראל על מנת להשתתף בטקס זיכרון משותף בערב יום הזיכרון, והורה על מתן אישורי כניסה.

פסק הדין ניתן ב-6 במאי. [בג"ץ 3052/19 לוחמים לשלום בע"מ נ' שר הביטחון](#).

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים לביטול צו תפיסת מקרקעין שהוצא לצורך השלמת סלילת כביש עוקף אזורי המהווה חלק מתוואי גדר הביטחון באזור הישוב בית אריה.
פסק הדין ניתן ב-1 במאי. [בג"ץ 2618/19 שפיק אחמד דאווד אבו סאלם נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית.](#)

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה ביחס ל-14 מבנים בלתי חוקיים שהקימו פלסטינים בדרום הר חברון.
פסק הדין ניתן ב-20 במאי. [בג"ץ 1193/18 רגבים נ' שר הביטחון.](#)

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד מעבר מצעד 'ריקוד הדגלים' ברובע המוסלמי בעיר העתיקה ביום ירושלים.
פסק הדין ניתן ב-19 במאי. [בג"ץ 2723/19 עמותת עיר עמים נ' מפקד מחוז ירושלים.](#)

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שירות הביטחון הכללי שלא לאפשר לעותר להיפגש עם עורך דין, בשל צרכי חקירה המצדיקים זאת.
פסק הדין ניתן ב-22 במאי. [בג"ץ 3446/19 מתמודד רמזי נימר סידר נ' שירות הביטחון הכללי.](#)

בית המשפט העליון, ברוב דעות, דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת בית המשפט לעניינים מנהליים, ואשר אי מסירת מידע בדבר האופן שבו מוסדר ומנוהל תחום המחקר הארכיאולוגי באזור יהודה והשומרון, במסגרת בקשת חופש מידע שהוגשה, בשל ההגנה על יחסי החוץ של המדינה ועל אינטרסים של צדדים שלישיים העלולים להיפגע כתוצאה מחשיפת המידע.
פסק הדין ניתן ב-16 במאי. [ע"מ 10014/16 יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם נ' המינהל האזרחי איו"ש.](#)

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, וגזר עונשי מאסר בפועל על שלושה עורכי דין שהורשעו בהעברת אגרות בין אסירים ביטחוניים לבין הנהגת ארגוני החמאס והג'יהאד האיסלאמי.
פסק הדין ניתן ב-16 במאי. [ע"פ 4359/18 מדינת ישראל נ' עומר אסכאפי.](#)

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על חומרת גזר דינו של המפגע שדקר שני שוטרים באזור שער הפרחים בירושלים בשנת 2016.
פסק הדין ניתן ב-2 במאי. [ע"פ 7367/18 איימן כורד נ' מדינת ישראל.](#)

עדכונים נוספים

מבקר המדינה פרסם את הדוח השנתי במסגרתו נערכה בדיקה ביחס לפעילות בתי המשפט הצבאיים באזור יהודה ושומרון.
הדוח פורסם ב-6 במאי ([הדוח](#) ; 6 במאי, [תגובת דובר צה"ל](#)).

צו חסינויות וזכויות יתר (ארגונים בין-לאומיים ומשלחות מיוחדות) (ארגון התמיכה והרכש של נאט"ו (NSPO)), התשע"ט-2019 - מתן חסינות לארגון התמיכה והרכש של נאט"ו.
הצו פורסם ב-2 במאי (חוברת 8214, [אתר משרד המשפטים – קובץ התקנות](#)).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

הפרלמנט הגרמני אישר החלטה המגדירה את ה-BDS כארגון אנטישמי.
ההחלטה התקבלה ב-15 במאי ([ההחלטה](#)); 17 במאי, [Guardian](#); 17 במאי, [NY Times](#); 17 במאי, [Reuters](#).

ידיעות בינלאומיות

דיני מלחמה

נאום היועץ המשפטי של משרד ההגנה האמריקאי.
ביום 28.5 [נאם](#) היועץ המשפטי של משרד ההגנה האמריקאי, פול ניי, בכנס הבינלאומי של הפרקליטות הצבאית בנושא דיני מלחמה. היועץ הדגיש את התפקיד המרכזי של מדינות, ובפרט של מדינות המעורבות בלחימה, כמו ארה"ב וישראל, בפיתוח דיני העימות המזוין. ניי הדגיש מספר נקודות: 1. אין מקום לייצר כללים חדשים למילוי "חלל" בדיון הקיים אלא יש ליישם את העקרונות הקיימים של דיני הלחימה. כך, למשל, אין לייצר כלל האוסר על פיתוח של כלי נשק אוטונומיים, אלא יש להחיל עליהם את הכללים הקיימים, בפרט לאור העובדה שטכנולוגיות אלו יכולות דווקא לשפר את העמידה בדרישות הדין. 2. דיני העימות המזוין מבטאים שילוב של שיקולים צבאיים והומניטאריים ואין מדובר בערכים מתנגשים. פעילות צבאית שהיא יותר יעילה, מדויקת ואפקטיבית יכולה להועיל בהשגת יעדים הומניטאריים. לכן, למשל, יש להתנגד ליוזמות להגביל שימוש בנשק מתפוצץ באזורים מאוכלסים, שכן מדובר בנשק שעשוי להיות חיוני לשם מזעור הפגיעה באזרחים באמצעות פעולה נגד האויב לפני שהוא נטמע באוכלוסייה האזרחית. 3. חשוב להבחין בין לוחמים חוקיים ובלתי חוקיים, דבר שאינו נעשה בחלק מהדוחות אשר מציגים מדינות כמו ארה"ב וישראל כמפרות של הדין, בלי להתייחס להבדל בין גורמים אשר פוגעים במכוון באזרחים למדינות אשר עושות מאמץ למזער את הפגיעה באזרחים. הניתוח השגוי של בית הדין הפלילי בנוגע להתנהלות ארה"ב באפגניסטן לקה בכך. בית הדין היה צריך לכבד את סירובה של ארה"ב להיות כפופה לסמכות בית הדין. בנוסף התעלם ממערכת האכיפה הפנימית החזקה של ארה"ב. ישראל נתקלת בקושי דומה וארה"ב תעמוד לצידה מול בית הדין. 4. יש להימנע ממתן פרשנויות לדיני המלחמה המטילות חובות משפטיות על בסיס פרקטיקות של מדינות שאינן מבוססות על חובה חוקית, כגון נקיטת אמצעי זהירות כלפי אוכלוסייה אזרחית מעבר לנדרש בדין. הדבר יהווה תמריץ שלילי למדינות לנקוט באמצעים כאלה. בדומה יש לדחות את הפרשנות של הצלב האדום לסעיף 1 לאמנות גינבה לפיה יש על מדינה חובה לוודא שמדינות אחרות מיישמות את הדינים, כתלות במידת ההשפעה עליהן. הדבר ירתיע מדינות מלנסות להפעיל השפעה על מדינה אחרת כדי לא לשאת באחריות משפטית.

זכויות אדם

משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם פרסם דוח בנוגע להפרת הזכות לרמת חיים נאותה בצפון קוריאה.

הדוח פורסם ב-28 במאי ([הדוח](#)); [הודעת משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם](#); 4 ביוני, [\(ASIL\)](#).

משפט בינלאומי פלילי

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה חלקית את הערעור שהגישה ירדן על החלטת ערכאת קדם המשפט, וקבעה כי היה עליה לעצור את עומר אל באשיר, נשיא סודן לשעבר, אשר השתתף בפסגת הליגה הערבית במדינה, נוכח צו המעצר שהוצא כנגדו. עם זאת, ערכאת הערעור קבעה כי ערכאת קדם המשפט שגתה כאשר הפנתה את חוסר שיתוף הפעולה של ירדן לאסיפת המדינות החברות ומועצת הביטחון.

ההחלטה ניתנה ב-6 במאי ([ההחלטה](#)); [הודעת בית הדין](#); 22 במאי, [ASIL](#). ראו גם ניתוחים שונים וביקורות על ההחלטה והמשמעות שלה ביחס לחסינות ראש מדינה שאינה חברה בבית הדין: [אסד קיאני](#), 8 במאי, [Just Security](#); [דאפו אקנדה](#), 6 במאי, [EJIL: Talk!](#); [בן בטרס](#), 7 במאי, [\(Just Security\)](#).

תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי פרסמה את טיוטת התכנית האסטרטגית של משרד התובעת לשנים 2019 - 2021.

ב-14 במאי פרסמה תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי את [טיוטת התוכנית האסטרטגית של משרד התובעת לשנים 2019 - 2021](#). התובעת מודה כי בית הדין נמצא בתקופה של תוצאות מעורבות ואתגרים רבים לפעילותו. במסמך מפורטות שש מטרות אסטרטגיות שבכוונת המשרד לקדם: הגדלת שיעור ההרשעה בהליכים שמתנהלים בבית הדין; הגברת הקצב והיעילות של בדיקות מקדמיות, חקירות והליכים בבית הדין; יצירת אסטרטגיות ודרכי פעולה עם מדינות במטרה להעלות את רמת המימוש של צווי מעצר של בית הדין; שיפור וחיזוק היחס לקורבנות, ובפרט לקורבנות של עבירות מין ועל בסיס מגדר ולפשעים הנוגעים לילדים וכן להגנה על מורשת תרבותית; ניהול יעיל יותר של משאבי המשרד וקידום שקיפות בנוגע לפעולותיו והחלטותיו; שיפור היכולת של המשרד לצמצם את תופעת ההתחמקות מעונש (impunity) בסיוע עם שותפים (מדינות, ארגונים כמו האינטרפול וגורמי חברה אזרחית) ובאמצעות יצירת רשת גלובלית לחקירת פשעים בינלאומיים.

[אלקס וויטינג](#) מנתח את המסמך ומציין שעולה ממנו שינוי גישה מהותי מניסיון להעמיד לדין את הגורמים הבכירים בתיקים מורכבים ורחבים, אל עבר בחירת תיקים נגד גורמים פחות בכירים לגבי מקרים יותר קונקרטיים. הסיבה לכך היא הכישלון של מספר הליכים מן הסוג הראשון, הן בגלל קשיים ראייתיים ומורכבות ההליך והן בשל הקושי לעצור בכירים. התמקדות בתיקים מן הסוג השני תוכל להוביל ליותר הצלחה בהשגת הרשעות, לחזק את מעמד בית הדין ולשמש בסיס גם להעמדה לדין של גורמים בכירים יותר בהמשך (17 במאי, [Just Security](#)).

מזכ"ל האו"ם אישר את הודעת מלזיה על ביטול ההצטרפות שלה לבית הדין הבינלאומי הפלילי. ביטול ההצטרפות נכנס לתוקף מייד, מאחר שמלזיה אישרה את חוקת רומא במרץ 2019 וטרם הפכה לחברה באמנה. האישור על ביטול ההצטרפות לבית הדין פורסם ב-15 במאי ([האישור](#)). ראו גם ניתוח הליך הפרישה מההיבט הפורמלי: [אנדריאס צימרמן ונורה ג'אואר](#), 14 במאי, ([EJIL: Talk!](#)).

סנקציות

הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לאומי בגדרו נאסר על חברות טלקום אמריקאיות לשתף פעולה עם גורמים זרים בתחום התקשורת שיכולים להוות סיכון לביטחון המדינה. בהמשך לכך, הוסיפה מחלקת המסחר של ארצות הברית את וואווי לרשימת החברות שמהוות סיכון ביטחוני למדינה.

ההכרזה פורסמה ב-15 במאי ([ההכרזה](#)); [הודעת מחלקת המסחר](#); [רשימת החברות](#); 15 במאי, [NY Times](#); 16 במאי, ([Guardian](#)).

סייבר וטכנולוגיה

מדינות וחברות פרטיות חתמו על מסמך לא מחייב (The Christchurch Call to Action) הקורא לנקוט פעולות כדי להסיר תוכן טרוריסטי ואלים מרחבי האינטרנט. המסמך נחתם ב-15 במאי. בין החותמות רוב מדינות מערב אירופה וכן קנדה, ירדן, הודו וספקיות שירותי אינטרנט, כולל גוגל, פייסבוק, אמזון ומייקרוסופט ([המסמך](#)). ראו גם ניתוח המסמך בהקשר של מהלכים נוספים להגברת הרגולציה באינטרנט: [אוולין דאק](#), 18 במאי, ([Lawfare](#)).

משפט בינלאומי כללי

הטריבונל הבינלאומי למשפט הים (ITLOS) קבע כי על רוסיה לשחרר את שלוש הספינות של צבא אוקראינה אשר נתפסו בנובמבר 2018 באזור חצי האי קרים. ההחלטה ניתנה ב-25 במאי ([ההחלטה](#)); 25 במאי, [Reuters](#). ראו ביקורות על ההחלטה ומשמעותה להבחנה בין פעולת שיטור לפעולה צבאית: [גיימס קרשה](#), 27 במאי, [EJIL: Talk!](#); [יוריקה אישאי](#), 31 במאי, ([EJIL: Talk!](#)).

הדווח המיוחד של הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסם את הדוח השלישי בנוגע לכיבוד האחריות המוטלת על "מדינות יורשות". הדוח פורסם ב-2 במאי ([הדוח](#)).

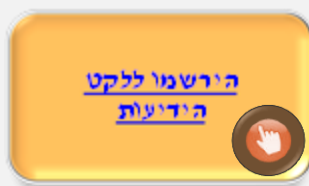
הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת המסקנות שאומצו ביחס לכללי בל יעבור (Jus Cogens) במשפט הבינלאומי.
הטיוטה פורסמה ב-29 במאי (הטיוטה).

ממשל טראמפ

ערכאת הערעור הפדרלי בארצות הברית אישרה באופן זמני את המשך מדיניות הנשיא טראמפ במסגרתה הוחלט כי מבקשי מקלט יישארו במקסיקו עד להכרעה בבקשתם.
ההחלטה ניתנה ב-7 במאי (החלטה); 7 במאי, [NY Times](#); 8 במאי, [Reuters](#). ראו גם ניתוח ההחלטה: [פיטר מרגוליס](#), 9 במאי, [Lawfare](#).

בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה זמני כנגד החלטת הנשיא טראמפ לממן את בניית החומה בגבול עם מקסיקו מכספי משרד ההגנה האמריקאי, ללא אישור הקונגרס.
הצו הוצא ב-24 במאי (הצו); 25 במאי, [Reuters](#); 25 במאי, [Guardian](#).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות

התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS